

Силабус навчальної дисципліни «ГЕОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ ГЕОМОРФОЛОГІЇ»

LABORE ET ZELO

Освітня програма: «Географія»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень

Обсяг: 8 кредитів ЄКТС

Курс: 1; **Семестр:** 2

Дні, Час, Місце: згідно з розкладом

Кафедра: географії, туризму та спорту

Затверджено: протокол №1 від 27.08.2024 р.

Інформація про викладача

Ім'я	Філоненко Юрій Миколайович
Контакти	E-mail: filonenkojurij@gmail.com , тел.: 097-192-68-87
Робоче місце	Кафедра географії, туризму та спорту (ауд. 408, навчальний корпус №2)
Години консультацій	Четвер: 13.30 – 14.50

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна надасть розуміння про об'єкт і предмет вивчення геології з основами геоморфології; основні властивості мінералів і гірських порід; процеси внутрішньої та зовнішньої динаміки; еволюцію земної кори та основні етапи розвитку рослинного і тваринного світу; особливості утворення і поширення корисних копалин, а також пояснення механізму рельєфотвірних процесів і суті чинників рельєфотворення та аналізу основних типів морфоструктури й морфоскульптури представлених на планеті.

Компетентності та результати навчання

Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Географія» сприяє набуттю здобувачами програмних компетентностей:

ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність працювати автономно.

ЗК15. Здатність до міждисциплінарної взаємодії і співпраці з представниками інших галузей знань у процесі вирішення науково-дослідницьких і прикладних проблем.

ЗК16. Здатність до міждисциплінарної взаємодії і співпраці з представниками інших галузей знань у процесі вирішення науково-дослідницьких і прикладних проблем.

СК2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.

СК3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.

СК5. Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до

спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

СК6. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.

СК7. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації.

СК8. Здатність самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.

СК14. Здатність оцінювати рекреаційні ресурси окремих територій, проводити рекреаційне районування країн і регіонів світу, створення нових туристичних маршрутів.

Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Географія» сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН1. Знання, розуміння і вміння використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.

ПРН2. Знання і розуміння основних видів географічної діяльності, їх поділу.

ПРН3. Уміння пояснити особливості організації географічного простору.

ПРН4. Уміння аналізувати географічний потенціал території.

ПРН7. Уміння визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових.

ПРН9. Уміння аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

ПРН14. Уміння аналізувати основні форми та особливості впливу антропогенних чинників на стан довкілля та здоров'я населення.

Форми, методи та засоби навчання

Навчальна дисципліна буде викладена у формі лекцій (40 год.), лабораторних занять (40 год.), консультацій (8 год.) організації самостійної роботи здобувачів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (152 год.) для здобувачів **денної** форми здобуття вищої освіти; лекцій (12 год.), лабораторних занять (12 год.), організації самостійної роботи здобувачів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (216 год.) для здобувачів **заочної** форми здобуття вищої освіти.

Під час вивчення курсу будуть застосовані такі методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, бесіда, навчальна дискусія), наочні (демонстрації), частково-пошуковий, аналізу та синтезу, узагальнення, моделювання, створення ситуацій зацікавленості, методи контролю і самоконтролю.

Викладач проводитиме індивідуальні та групові консультації і аналіз виконання індивідуальних навчальних завдань.

Навчальна дисципліна передбачає використання: підручників, вказаних у списку основної літератури; посібників; довідкових джерел: словників, енциклопедій тощо; електронного ілюстративного матеріалу, персональних гаджетів; інтернет-ресурсів. Навчання відбуватиметься в тому числі і на платформі УНІКОМ, тому здобувачам вищої освіти потрібно бути зареєстрованими в освітній мережі та підписатися на курс. Крім того, деякі форми індивідуального навчального завдання надсилаються через електронну пошту, Messenger або Viber, то здобувачам вищої освіти потрібно мати доступ до мережі Інтернет.

Організація навчання
Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Основні поняття геології та геоморфології	2	1
2.	Земля – космічне тіло	2	0
3.	Особливості геотектонічної будови земної кори та літосфери	2	1
4.	Поняття про мінерали та їх властивості. Діагностичні властивості мінералів та їх характеристика	4	1
5.	Геодинамічні процеси, їх взаємозв'язок і вплив на розвиток Землі	2	1
6.	Явище магматизму на Землі. Метаморфізм гірських порід, його чинники й наслідки	2	1
7.	Процеси зовнішньої динаміки	4	1
8.	Основні етапи геологічного розвитку Землі	4	1
9.	Геологічна будова та основні етапи геологічного розвитку території України. Корисні копалини України	2	0
10.	Рельєф земної поверхні. Морфоструктура суходолу Землі	2	
11.	Гравітаційна та флювіальна морфоскульптура суходолу	2	1
12.	Карстово-суфозійна морфоскульптура	2	1
13.	Гляціальна, флювіогляціальна та кріогенна морфоскульптура	2	1
14.	Аридне рельєфоутворення та еолова морфоскульптура	2	1
15.	Рельєф морських берегів і дна Світового океану	2	1
16.	Антропогенна та біогенна морфоскульптура.	2	0
17.	Особливості проведення геоморфологічних досліджень та геоморфологічне картографування.	2	0
Разом		40	12

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Основні поняття геології та геоморфології	2	1
2.	Земля – космічне тіло	2	
3.	Особливості геотектонічної будови земної кори та літосфери	2	1
4.	Поняття про мінерали та їх властивості. Діагностичні властивості мінералів та їх характеристика	4	1
5.	Геодинамічні процеси, їх взаємозв'язок і вплив на розвиток Землі	2	1
6.	Явище магматизму на Землі. Метаморфізм гірських порід, його чинники й наслідки	2	1
7.	Процеси зовнішньої динаміки	4	1

8.	Основні етапи геологічного розвитку Землі	4	1
9.	Геологічна будова та основні етапи геологічного розвитку території України. Корисні копалини України	2	0
10.	Рельєф земної поверхні. Морфоструктура суходолу Землі	2	
11.	Гравітаційна та флювіальна морфоскульптура суходолу	2	1
12.	Карстово-суфозійна морфоскульптура	2	1
13.	Гляціальна, флювіогляціальна та криогенна морфоскульптура	2	1
14.	Аридний рельєфоутворення та еолова морфоскульптура	2	1
15.	Рельєф морських берегів і дна Світового океану	2	1
16.	Антропогенна та біогенна морфоскульптура.	2	0
17.	Особливості проведення геоморфологічних досліджень та геоморфологічне картографування.	2	0
Разом		40	12

Теми консультацій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Поняття про мінерали та їх властивості. Діагностичні властивості мінералів та їх характеристика	2	0
2.	Явище магматизму на Землі. Метаморфізм гірських порід, його чинники й наслідки	2	0
3.	Процеси зовнішньої динаміки	2	0
4.	Основні етапи геологічного розвитку Землі	2	0
Разом		8	0

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Основні поняття геології та геоморфології	5	10
2.	Земля – космічне тіло	11	16
3.	Особливості геотектонічної будови земної кори та літосфери	11	10
4.	Поняття про мінерали та їх властивості. Діагностичні властивості мінералів та їх характеристика	18	15
5.	Геодинамічні процеси, їх взаємозв'язок і вплив на розвиток Землі	11	10
6.	Явище магматизму на Землі. Метаморфізм гірських порід, його чинники й наслідки	14	10
7.	Процеси зовнішньої динаміки	11	15
8.	Основні етапи геологічного розвитку Землі	11	10
9.	Геологічна будова та основні етапи геологічного розвитку території України. Корисні копалини України	6	20
10.	Рельєф земної поверхні. Морфоструктура суходолу Землі	6	20
11.	Гравітаційна та флювіальна морфоскульптура суходолу	10	10

12.	Карстово-суфозійна морфоскульптура	6	10
13.	Гляціальна, флювіогляціальна та криогенна морфоскульптура	8	10
14.	Аридне рельєфоутворення та еолова морфоскульптура	6	10
15.	Рельєф морських берегів і дна Світового океану	6	10
16.	Антропогенна та біогенна морфоскульптура.	6	20
17.	Особливості проведення геоморфологічних досліджень та геоморфологічне картографування.	6	10
Разом		152	216

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
24	Усна відповідь, доповнення, запитання на лабораторному занятті № 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 (1,5 бали за одне заняття)
24	Складання схем, малюнків, розрізів та аналіз схем, таблиць і карт на лабораторному занятті № 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 (1,5 бали за одне заняття)
10	Вивчення та визначення мінералів і гірських порід за колекціями
12	Контрольна робота: - Розділ 1. – 4 бали максимум; - Розділ 2. – 4 бали максимум. - Розділ 3. – 4 бали максимум.
30	Екзамен
100	Разом

Здобувачі мають можливість додатково отримати бали (до 10) за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладачки повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та / або участь у лабораторних заняттях з курсу є обов'язковими (за виключенням здобувачів вищої освіти, які навчаються за графіком погодження). Здобувачі, які навчаються за графіком погодження мають на початку семестру узгодити з викладачами графік індивідуальної роботи та консультацій. Відвідування здобувачів вищої освіти лекцій і лабораторних занять реєструється викладачем. Варіант відпрацювання пропущених занять узгоджується з викладачем. Дозвіл на пропуск

занять з причин, що завчасно відомі і є поважними, здобувач вищої освіти може отримати, подавши необхідну заяву в директорат.

Якщо здобувачі не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», вони мають узгодити з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дедлайн. Крайньою межею здачі відповідних завдань є три дні до дати екзамену.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи здобувача повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу в університеті

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/uxufcx>). Всю заплановану роботу здобувачі виконують самостійно. У разі виявлення несамостійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається здобувачу на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/dkhfxg>) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (<http://surl.li/vyonww>).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

Основні джерела інформації для вивчення навчальної дисципліни

1. Адаменко О.М., Рудько Г.І., Чепіжко О.В. та ін. Геологія з основами геоморфології: підручник для здобувачів екологічних і географічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Чернівці: Букрек, 2010. 398 с.
2. Бездухов О.А., Філоненко Ю.М. Геологія з основами геоморфології: навчальний посібник для здобувачів факультету природничо-географічних і точних наук. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М.В. Гоголя, 2021. 415 с.
3. Бездухов О.А., Філоненко Ю.М. Геологія: навчальний посібник. Ніжин: Видавництво НДПУ ім. М.В. Гоголя, 2012. 241 с.
4. Іванік О.М., Менасова А.Ш., Крочак М.Д. Загальна геологія. Навчальний посібник для здобувачів спеціальностей 103, 106, 193 освітнього рівня бакалавр. К.: КНУ імені Тараса Шевченка. 2020. 205 с.
5. Карпов В.Г. Геологія з основами геоморфології (Сучасні геодинамічні процеси): навчальний посібник. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 108 с.
6. Рудько Г.І., Адаменко О.М., Чепіжко О.В., Крочак М.Д. Геологія з основами геоморфології: Підручник для здобувачів екологічних і географічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Чернівці: Букрек, 2010. 400 с.